

Bruxelles, 19. listopada 2022.
(OR. en)

13847/22

INST 387
POLGEN 137
AG 129

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	19. listopada 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 548 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Program rada Komisije za 2023. Odlučna i uedinjena Unija

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 548 final.

Priloženo: COM(2022) 548 final



EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 18.10.2022.
COM(2022) 548 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Program rada Komisije za 2023.

Odlučna i ujedinjena Unija

1. Odlučna i ujedinjena Unija

„Ali od tog se časa cijela Europa ujedinila u solidarnosti...Od tog trenutka Europljani nisu ni časa oklijevali.” Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen, govor o stanju Unije, 14. rujna 2022.

U proteklih smo godinu dana uvučeni u vrtlog kriza. Barbarska ruska invazija na Ukrajinu vratila je Europu u strašnu stvarnost rata. Tragičan porast broja ljudskih žrtava i razaranja ne prestaju, kao ni posljedice sukoba širom Europe i svijeta. Krize energenata koje su uslijedile povećale su već visoke troškove života i time oslabile snažan oporavak Europe nakon pandemije. Istodobno se globalni poredak utemeljen na pravilima suočava s novim izazovima, što ističe potrebu za jedinstvom i suradnjom s našim partnerima te za ulaganjima i diplomatskim djelovanjem sa zemljama diljem svijeta.

Taj jedinstveni splet okolnosti kontekst je ovogodišnjeg programa rada Komisije. Temelji se na tri komplementarna aspekta. Prvo, **izazovi takvih razmjera mogu se riješiti samo zajednički, kao Unija**. Europa se još jednom iskazala; bez obzira na to je li riječ o cjepivima, gospodarskom oporavku, sankcijama ili potpori Ukrajini. U svakoj je prilici pokazala što može postići, koliko ambiciozno može odgovoriti i kojom brzinom može djelovati kad postoji zajednički cilj i djeluje se jedinstveno. To mora biti pokretač našeg rada i u sljedećoj godini.

Drugo, te krize samo naglašavaju potrebu da Europa nastavi **ubrzavati radikalnu preobrazbu koju smo pokrenuli na početku ovog mandata**, bez obzira na to je li riječ o borbi protiv klimatske krize i krize prirodnog okoliša, jačanju otpornosti naših gospodarstava i demokracija, konkurentnosti naših industrija, našeg geopolitičkog položaja i pravednosti naših društava. Osnova tog programa, koji je prvi put iznesen u političkim smjernicama, bila je izgradnja bolje budućnosti za sljedeću generaciju i povećanje sposobnosti i pripremljenosti za suočavanje s izazovima koji su pred nama. To vrijedi i sada.

Treća je stvarnost da se taj jedinstven niz kriza, koji se iznimno snažno odražava u svakodnevnom životu Europljana, **ne može riješiti uobičajenim pristupom**. Bit će potrebno i dalje brzo reagirati kako bismo se mogli pripremiti za predstojeće izazove i odgovoriti na najhitnije potrebe. U tom će duhu naš rad biti usmjeren na potporu Europljanima u ovim teškim vremenima. To će biti glavni prioritet Komisije u sljedećoj godini, koji ćemo ostvariti smanjenjem cijena energije, osiguravanjem ključnih sirovina koje su potrebne za konkurentnost naše industrije i sigurnost opskrbe hranom, jačanjem našeg socijalnog tržišnog gospodarstva i nesmanjenim angažmanom u odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19, koja je još uvijek prisutna u cijeloj Uniji.

Na tim trima aspektima temelji se rad naveden u prilogima ovom programu u području svih šest glavnih ciljeva. Nadovezuje se na rad i napredak koji smo već postigli u cilju rješavanja gorućih problema bez odstupanja od dugoročnog zacrtanog smjera. Provedbom plana REPowerEU, čija je svrha prekinuti ovisnost Europe o uvozu ruskih energenata, ostvaren je stalan pad uvoza iz Rusije, što je nadoknađeno povećanom dobavom iz alternativnih izvora zahvaljujući uspješnoj suradnji s našim međunarodnim partnerima. I dalje je pred nama teška zima, ali je zahvaljujući **Uredbi o skladištenju plina** gotovo 91 % skladišnog kapaciteta EU-

a popunjeno, a države članice provode planove za uštedu plina u skladu s **europskim planom za smanjenje potražnje za plinom**. Komisija je donijela i **hitne interventne mjere na energetsom tržištu** kao odgovor na nedavni dramatični rast cijena i radi smanjenja iznosa računa za energiju Europljana i europskih poduzeća. Nastavit ćemo ubrzavati energetske tranzicije kao sredstvo za rješavanje klimatske krize, ali i radi smanjenja naših ovisnosti i jačanja naše konkurentnosti. Bitan je aspekt tog rada i jačanje otpornosti kritične infrastrukture i kapaciteta za odgovor, što će biti u središtu plana od pet koraka koji je najavila predsjednica von der Leyen.

Kako bismo pružili potporu građanima i poduzećima diljem Europe, moramo nastaviti rad na ulaganjima i reformama u okviru instrumenta NextGenerationEU. Isto tako, moramo nastaviti koristiti potencijal proračuna EU-a. Kako bismo odgovorili na energetske krize, moramo zaštititi temelje našeg gospodarstva, a osobito naše jedinstveno tržište i visoku razinu zaposlenosti. Uz očuvanje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu primjenom jasnih smjernica o državnim potporama, koje se temelje na sveobuhvatnim načelima proporcionalnosti i nužnosti, jedinstveno i zajedničko europsko rješenje ključan je element za uklanjanje ozbiljnog rizika fragmentacije Unije. Komisija je planom REPowerEU Komisija poduzela važne prve korake u području solidarnosti, no to nije dovoljno. Stoga moramo pojačati plan REPowerEU dodatnim financiranjem na temelju procjene potreba i uzimajući u obzir kapacitet apsorpcije ulaganja. Razmotrit ćemo komplementarne izvore financiranja plana REPowerEU i biti spremni predložiti daljnje mjere, oslanjajući se i na iskustva stečena u okviru mehanizama financijske solidarnosti EU-a instrumenta NextGenerationEU i drugih uspješnih instrumenata.

Suočeni s posljedicama ruske invazije u samoj Uniji, nastaviti ćemo podupirati Ukrajinu nepokolebljivo, odlučno i jedinstveno, kao što to činimo od 24. veljače. U predstojećoj godini odlučuje se o Ukrajini i njezinoj budućnosti. Međutim, riječ je i o budućnosti Europske unije i svemu što ona predstavlja: slobodu, demokraciju, temeljna prava, vladavinu prava i sve vrijednosti na kojima se Unija temelji.

Europska Unija i njezine države članice pokazale su istinsku solidarnost pri donošenju više od 180 mjera kao odgovor na invaziju, koje teško pogađaju Rusiju i pružaju snažnu potporu Ukrajini i njezinu narodu. Od početka rata do rujna EU i njegove države članice mobilizirali su više od 19 milijardi EUR za jačanje gospodarske, socijalne i financijske otpornosti Ukrajine te dodatnu vojnu potporu u iznosu od 3,1 milijarde EUR u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Građani i države članice pokazali su iznimnu dobrotu i solidarnost prihvativši milijune Ukrajinaca koji su pobjegli od nasilja, a Unija im je aktiviranjem **Direktive o privremenoj zaštiti** omogućila pristup zaposlenju, stanovanju, obrazovanju i zdravstvenoj skrbi.

Zahvaljujući **Mehanizmu EU-a za civilnu zaštitu** Ukrajini je dodijeljeno više od 70 000 tona pomoći, u obliku hrane, vode, skloništa, energije i zdravstvene skrbi. Mobilizirali smo medicinsku i specijaliziranu opremu za rizike za javno zdravlje kao što su kemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje putem tijela za zdravstvene krize i pripravnost (HERA) i **zaliha sustava rescEU za hitne slučajeve**. Djelovanjima u okviru **kohezijske politike za**

izbjeglice u Europi (CARE) i prijedlogom o mehanizmu **FAST-CARE** olakšali smo državama članicama i regijama mobilizaciju kohezijskih fondova za izbjeglice.

Nastavit ćemo pružati snažnu političku, financijsku i humanitarnu pomoć Ukrajini i spremni smo podupirati buduću obnovu zemlje. Prvi je korak osigurati **100 milijuna EUR za popravak oštećenih ukrajinskih škola**. S obzirom na to da budućnost Ukrajine i njezina naroda leži u Uniji, potrudit ćemo se i da joj olakšamo pristup jedinstvenom tržištu. Istodobno ćemo i dalje koordinirano djelovati, i s našim saveznicima, kako bismo osigurali **učinkovitu provedbu sankcija** i održali snažan gospodarski pritisak na Rusiju i ugrozili njezinu sposobnost vođenja rata protiv Ukrajine.

Aktualna kriza opskrbe hranom uzrokovana naglim rastom cijena, teškim sušama i dodatno pogoršana ruskom invazijom na Ukrajinu ugrožava sigurnost opskrbe hranom u cijelom svijetu i predstavlja još jedan velik izazov. Kako bi se riješio taj problem i Ukrajini omogućio pristup jedinstvenom tržištu i globalnim lancima opskrbe alternativnim rutama, Komisija nastavlja blisko surađivati sa svojim međunarodnim partnerima, državama članicama, ukrajinskim tijelima i poslovnim subjektima kako bi joj osigurala pristup gnojivima, proizvodnji hrane i otvorenoj trgovini i na taj način spriječila poremećaje u opskrbi hranom. Naši **koridori solidarnosti** Ukrajini omogućuju izvoz žitarica i drugih proizvoda te uvoz robe koja joj je potrebna, od humanitarne pomoći do gnojiva. Mobilizirali smo i 600 milijuna EUR iz **Europskog razvojnog fonda** kako bismo povećali potporu sigurnosti opskrbe hranom za afričke, karipske i pacifičke zemlje.

Dosta toga još treba učiniti, kod kuće i u inozemstvu, počevši s provedbom dogovorenih mjera i donošenjem mjera za koje dogovor još nije postignut. Predložili smo inicijative za smanjenje emisija stakleničkih plinova, ulaganja u zelene tehnologije i zaštitu prirodnog okoliša. Predložili smo pravila kojima se građanima i poduzećima omogućuje da iskoriste novu generaciju digitalnih tehnologija. Predložili smo mjere za jačanje naše konkurentnosti i otpornosti jedinstvenog tržišta, uz istodobno poticanje socijalne pravde na tržištu rada. Komisija je poduzela mjere kojima će se dodatno ojačati kapaciteti EU-a za obranu demokracije i vladavine prava. Djelovali smo kako bismo osigurali slobodu i pluralizam medija te ojačali pluralističko, ravnopravno i uključivo društvo.

Također je nužno snažnije istaknuti **potporu međuinstitucijskim pregovorima** kako bismo naše političke obveze pretvorili u zakonodavne akte. Zahvaljujući jedinstvu institucija, bez obzira na to je li riječ o COVID potvrdi, digitalnim pravilima ili minimalnoj plaći, puno toga već je učinjeno. Taj pristup moramo ubrzati, posebno kad je riječ o predmetima ključnima za dvostruku tranziciju, kao što su paket „Spremni za 55 %”, prijedlozi o borbi protiv globalnog krčenja šuma ili o baterijama te Akt o umjetnoj inteligenciji. Rad Komisije i dalje će se temeljiti na provedbi **ciljeva održivog razvoja** Ujedinjenih naroda u svim područjima politika. Ciljevi održivog razvoja uključeni su u europski semestar i u naše instrumente za bolju regulativu. Komisija će 2023. predložiti prvo dobrovoljno preispitivanje provedbe ciljeva održivog razvoja koje provodi EU u okviru UN-ova Političkog foruma na visokoj razini.

Posljednjih su godina Europljani iz prve ruke vidjeli što se može postići proračunom EU-a. Međutim, resursi i fleksibilnost ograničeni su. **Preispitivanje u sredini razdoblja višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027.**, koje ćemo provesti 2023., prilika je da se ponovno procijeni može li trenutni proračun EU-a i dalje osigurati sredstva za zajedničke odgovore na zajedničke izazove.

U tu će svrhu Komisija predstaviti i **prijedlog za drugi paket novih vlastitih sredstava**, koji će se, među ostalim, temeljiti na prijedlogu jedinstvenog skupa poreznih pravila za poslovanje u Europi (BEFIT). Tim će se mjerama, zajedno s prvim skupom prijedloga, osigurati raznovrsnije i otpornije vrste prihoda i izbjeći neopravdani rezovi programa Unije ili prekomjerna povećanja doprinosa država članica radi otplate komponente bespovratnih sredstava plana oporavka u okviru instrumenta NextGenerationEU.

2. Stavljanje građana u središte europske demokracije

Ovogodišnji program rada prvi je takav program od završetka **Konferencije o budućnosti Europe**. Odražavajući bogatstvo prijedloga i važnost ostvarivanja rezultata u područjima koja građani smatraju važnima, brojne ključne inicijative navedene u ovom programu rada nadovezuju se na ambiciozne prijedloge iznesene tijekom Konferencije.

Konferencija o budućnosti Europe¹ jedinstven je primjer participativne i deliberativne demokracije na europskoj razini te način da poboljšamo postupke donošenja naših politika. Konferencija je uspjela iznjedriti **ambicioznu i nadahnjujuću viziju naše Unije**.

To je vizija Europe koja svojim građanima olakšava svakodnevni život, bez obzira na to žive li u ruralnim ili urbanim područjima; koja se izravno bavi našim generacijskim izazovima; koja je autonomnija i Europljanima pruža ono što im je najvažnije, od hrane koju jedu do zraka koji udišu. Sada bi Europski parlament, Vijeće i Komisija trebali poduzeti daljnje korake. Taj je program rada još jedan korak u naporima Komisije u cilju „Provođenja vizije u djelo”².

Dugoročni uspjeh Konferencije o budućnosti Europe ovisit će o tome kako može pridonijeti boljem sudjelovanju građana u određivanju prioriteta i ambicija te osmišljavanju i oblikovanju politika na europskoj razini.

Nadovezujući se na uspjeh Konferencije o budućnosti Europe, paneli građana sada su dio Komisijina postupka izrade politika u određenim ključnim područjima. U **novoj generaciji panela građana** vodit će se rasprave o predstojećim inicijativama za sprečavanje rasipanje hrane, o mobilnosti u svrhu učenja i o virtualnim svjetovima.

¹ Konferencija o budućnosti Europe – [Izvješće o konačnom ishodu](#)

² Komunikacija iz lipnja 2022. „Provođenje vizije u djelo”, COM(2022) 404 final

3. Ostvarivanje šest glavnih ciljeva

3.1. Europski zeleni plan

Posljedice klimatskih promjena sve su ozbiljnije, o čemu svjedoče ovogodišnji ekstremni toplinski valovi, šumski požari i nezapamćene suše. Ubrzavanje zelene tranzicije ključno je za rješavanje klimatske krize i jačanje naših gospodarstava i sigurnosti. Nadalje, s obzirom na sve veće globalne prijetnje i novu geopolitičku stvarnost, ubrzavanje zelene transformacije ojačat će našu dugoročnu sigurnost opskrbe hranom izgradnjom održivog i otpornog prehrambenog sustava. Klimatska kriza dodatno je istaknula i potrebu za daljnjim jačanjem mehanizama EU-a za civilnu zaštitu i upravljanje krizama.

Komisija je već iznijela većinu ključnih prijedloga za provedbu europskog zelenog plana i nastaviti ćemo pružati punu potporu suzakonodavcima kako bi se dogovor postigao prije kraja ovog parlamentarnog saziva. Za ovu je godinu bitan brz dogovor o paketu „Spremni za 55 %”.

Kako bismo dopunili te mjere, početkom 2022. donijeli smo prijedlog bez presedana o tome da se do 2030. upotreba pesticida smanji za polovinu i do 2050. obnove oštećeni ekosustavi u Europi. U nadolazećim mjesecima donijet ćemo ambiciozne nove pakete mjera u području klime i okoliša, među ostalim u pogledu emisija iz prometa i certificiranja uklanjanja ugljika, prijedloge za poboljšanje kvalitete zraka i vode te ključne inicijative u kružnom gospodarstvu, koje se prvenstveno odnose na održivost ambalaže i plastike, sve veći problem onečišćenja mikroplastikom, pravo na popravak i otpadna vozila. Zalagat ćemo se i za ambiciozan globalni dogovor za prirodu na Konferenciji UN-a o biološkoj raznolikosti u Montrealu (COP 15) krajem ove godine i potvrditi naše globalno vodstvo u borbi protiv klimatskih promjena na konferenciji o klimatskim promjenama u Sharm El-Sheikhu (COP 27).

Istodobno, naša Unija mora se dodatno pripremiti kako bi se bolje suočila s volatilnošću cijena u budućnosti, osigurala cjenovnu pristupačnost električne energije i predvidjela duboku industrijsku transformaciju potrebnu za dekarbonizirani i uglavnom elektrificirani kontinent do 2050. Stoga ćemo početkom 2023. predložiti **sveobuhvatnu reformu tržišta električne energije u EU-u**, uključujući odvajanje učinka cijena plina na cijene električne energije.

Kako bismo pridonijeli širenju našeg zelenog gospodarstva temeljenog na vodik, osnovat ćemo novu **Europsku banku za vodik** koja će uložiti 3 milijarde EUR u pokretanje tržišta vodika u EU-u, među ostalim usklađivanjem ponude i potražnje.

U 2023. poduzet ćemo mjere za **smanjenje otpada i učinka otpada na okoliš**, posebno vodeći računa o **otpadu od hrane i tekstilnih proizvoda**, što je istaknuto kao problem na Konferenciji o budućnosti Europe. Od ukupne količine hrane proizvedene u EU-u baca se oko 20 %, čime se iscrpljuju prirodni resursi, ugrožavaju ekosustavi i doprinosi emisijama stakleničkih plinova. Donijet ćemo mjere za rješavanje tog pitanja, uključujući ciljeve za smanjenje otpada od hrane. S obzirom na to da se u EU-u godišnje odbaci oko 11 kilograma tekstila po osobi, zalagat ćemo se za povećanje recikliranja tekstila i za to proizvođači snose veću odgovornost za obradu otpada.

Uspostavit ćemo **sveobuhvatan okvir za održive prehrambene sustave** u EU-u kako bismo održivost stavili u središte svih politika povezanih s hranom. Izmijenit ćemo **propise EU-a o dobrobiti životinja** kako bismo proširili njihovo područje primjene i povećali dobrobit životinja. To je odgovor na preporuke Konferencije o budućnosti Europe i europske građanske inicijative „Okončajmo upotrebu kaveza”.

Predložit ćemo zakonodavstvo za **nove genomske tehnike** kao što su ciljane mutageneza ili cisgeneza. Time će se zadržati visoka razina zaštite zdravlja ljudi i životinja te okoliša i pridonijeti otpornijem i održivijem prehrambenom sustavu primjenom inovativnih biljnih proizvoda. Inicijativa je odgovor na prijedlog Konferencije o budućnosti Europe.

Radit ćemo i na daljnjoj **ekologizaciji prijevoza tereta** kako bismo smanjili emisije i onečišćenje iz prometa pri prelasku na pametniju i održiviju mobilnost.

Nakon savjetovanja s ključnim dionicima predložit ćemo **ciljanu reviziju zakonodavstva o registraciji, evaluaciji i autorizaciji kemikalija (REACH)** kako bi se osigurale europska konkurentna prednost i inovacije promicanjem održivih kemikalija, pojednostavnjenjem i racionalizacijom regulatornog postupka, smanjenjem opterećenja te zaštitom zdravlja ljudi i okoliša.

3.2. Europa spremna za digitalno doba

U završnom izvješću Konferencije o budućnosti Europe istaknuta je potreba za pristupačnim rješenjima dostupnima svim građanima Europe te da Europa postane vodeća sila za etičnu, transparentnu i sigurnu digitalnu transformaciju.

Nadalje, u Komisijinu Izvješću o strateškim predviđanjima 2022. naglašena je potreba da se zajedno ubrzaju zelena i digitalna tranzicija. Digitalna rješenja povećat će učinkovitost našeg gospodarstva i smanjiti njegovu potrebu za resursima te istodobno pridonijeti smanjenju okolišnog, resursnog i klimatskog otiska same digitalizacije. U tu svrhu predložit ćemo **akt EU-a o kritičnim sirovinama** kako bismo osigurali odgovarajuću i raznoliku opskrbu za europsko digitalno gospodarstvo i zelenu tranziciju, dajući prednost ponovnoj uporabi i recikliranju.

Osim naših stalnih zajedničkih napora s državama članicama radi ostvarivanja ciljeva u okviru digitalnog desetljeća, predložit ćemo alate za **razvoj otvorenih virtualnih svjetova usmjerenih na čovjeka**, kao što su metaverzumi. Oni pružaju brojne mogućnosti za industrijske i uslužne sektore, kreativne sektore i građane te za šira društvena pitanja kao što su zdravstvo i pametni gradovi.

Nadovezujući se na rezoluciju Europskog parlamenta u skladu s člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Komisija će predložiti **preporuku o piratstvu sadržaja koji se emitiraju uživo** i ponuditi alate za borbu protiv nezakonitih prijenosa događanja uživo, prije svega sportskih događanja.

Kad je riječ o mobilnosti, digitalizacija može biti katalizator neometane multimodalnosti i poboljšane održivosti. Predložit ćemo **zajednički europski prostor za podatke o mobilnosti**

kako bismo potaknuli digitalizaciju sektora mobilnosti i inovativna rješenja. Kako bismo se pripremili za nova rješenja u području mobilnosti, predložiti ćemo i **regulatorni okvir EU-a za hiperpetlju** kako bismo bili spremni prihvatiti to rješenje za prijevoz velikim brzinama s niskim emisijama ugljika.

Našom inicijativom za **daljnje širenje i nadogradnju primjene digitalnih alata i postupaka u području prava trgovačkih društava** povećat će se transparentnost poslovanja na jedinstvenom tržištu, pojednostavniti administrativni i sudski postupci i olakšati prekogranično širenje poduzeća.

Neizvjesna geopolitička klima i nedavni poremećaji u lancima opskrbe tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 pokazali su iznimnu važnost našeg jedinstvenog tržišta za jačanje gospodarske osnove Europe. Dinamično unutarnje tržište koje dobro funkcionira temelj je bogatstva i stabilnosti naše Unije. Objavit ćemo **Komunikaciju o jedinstvenom tržištu** povodom njegove 30. obljetnice u kojoj ćemo predstaviti znatne koristi jedinstvenog tržišta i utvrditi nedostatke u provedbi te buduće prioritete kako bi ono i dalje imalo ključnu ulogu u otvorenoj strateškoj autonomiji Unije.

Kako bismo našim poduzećima osigurali stabilno regulatorno okruženje, predložiti ćemo **paket mjera za licenciranje patenata**. Raditi ćemo na učinkovitom okviru za licenciranje **patenata bitnih za normu** kako bismo na najbolji način odražavali interese njihovih nositelja i korisnika te ćemo uspostaviti jasna pravila za **obvezno licenciranje patenata**.

Naše jedinstveno tržište ključan je instrument kojim se osigurava da zdravlje i sigurnost ljudi u cijeloj Uniji budu na prvom mjestu. Stoga ćemo u vezi sa zakonodavnom rezolucijom Europskog parlamenta donijeti prijedlog o **provjeri prisutnosti, registraciji i praćenju azbesta**. Time će se osigurati da sve države članice povećaju svoje ambicije u pogledu praćenja, provjere i rješavanja problema te opasne tvari.

Potrebno nam je poticajno poslovno okruženje i radna snaga s odgovarajućim vještinama. O tome ovisi naša konkurentnost u budućnosti. Moramo ukloniti prepreke koje i dalje koče naša mala poduzeća jer su ona okosnica dugogodišnje europske industrijske snage. Stoga ćemo predložiti paket olakšica za mala i srednja poduzeća. Komisija će revidirati Direktivu o kašnjenju u plaćanju kako bi se **smanjilo opterećenje za MSP-ove**.

Kako bi se povećao udio radne snage s potrebnim vještinama i konkurentnost europskih poduzeća, posebno MSP-ova, te kako bi se ostvario puni potencijal digitalne i zelene tranzicije na socijalno pravedan način, 2023. bit će **Europska godina vještina** kako bi se provela potrebna prekvalifikacija i usavršavanje naše radne snage te privukle odgovarajuće vještine na naš kontinent.

3.3. Gospodarstvo u interesu građana

O tom programu rada odlučujemo u vrijeme velike gospodarske nesigurnosti, no spremni smo ga ponovno ocijeniti nakon zime, prvenstveno mjere koje mogu utjecati na konkurentnost.

Ruska ratna agresija na Ukrajinu iskušava gospodarsku i socijalnu otpornost Europe kada prolazi kroz velike promjene. Moramo razviti snažan paket strateških kontrola trgovine i ulaganja kako bismo ojačali gospodarsku sigurnost, a istodobno diversificirali lance vrijednosti.

Komisija je spremna **revidirati uredbu EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja** s obzirom na dvogodišnje iskustvo kako bi se, u skladu s načelima bolje regulative, utvrdile potrebne izmjene kojima bi se poboljšalo njezino funkcioniranje i učinkovitost. Oslanjat ćemo se i na iskustvo s trenutačnim režimom EU-a za kontrolu izvoza i provedbom sankcija u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu kako bismo ojačali strateške kontrole izvoza uz blisku suradnju s državama članicama i našim međunarodnim partnerima. Ispitat ćemo i jesu li potrebni dodatni alati za **kontrole izlaznih strateških ulaganja**.

Usto moramo ojačati europski model socijalnog tržišnog gospodarstva. Nastavit ćemo provoditi socijalni program kako je definiran na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održan u Portu u svibnju 2021. kako bismo proveli socijalno pravednu dvostruku tranziciju. Predložili smo važne inicijative za provedbu akcijskog plana za **provedbu europskog stupa socijalnih prava**. Predstaviti ćemo inicijativu za digitalizaciju sustava socijalne sigurnosti i mreža socijalne zaštite za potporu mobilnosti radne snage u vezi s tekućim radom na **ESSPASS-u** (Europska propusnica socijalne sigurnosti).

U kontekstu Europske godine vještina ažurirat ćemo i naš **kvalitativni okvir za stažiranje** kako bismo riješili pitanja kao što su pravedna naknada i pristup socijalnoj zaštiti.

Nadovezujući se na rezoluciju Europskog parlamenta u skladu s člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, pokrenut ćemo zakonodavnu inicijativu o **statutu za europska prekogranična udruženja** kako bismo im omogućili da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje nudi jedinstveno tržište. Ta udruženja imaju ključnu ulogu u isporuci robe i pružanju usluga u mnogim područjima gospodarstva EU-a te u doprinosu aktivnom sudjelovanju građana u civilnom društvu i demokraciji.

Predložiti ćemo preporuku Vijeća o **razvoju okvirnih uvjeta socijalne ekonomije** kako bismo državama članicama pomogli da bolje prilagode svoje politike i zakone specifičnim potrebama subjekata socijalne ekonomije.

Kad je riječ o otplati komponenta bespovratnih sredstava plana oporavka u okviru instrumenta NextGenerationEU i osiguranju financiranja Socijalnog fonda za klimatsku politiku, Komisija je podnijela prvi skup prijedloga za nova vlastita sredstva o kojima trenutačno raspravlja sa suzakonodavcima. Međutim, kako je istaknuto na Konferenciji o budućnosti Europe, Unija treba dodatno ojačati svoj proračun. U tu će svrhu Komisija predstaviti **prijedlog za drugi paket novih vlastitih sredstava** i tako se nadovezati na prijedlog jedinstvenog skupa poreznih pravila za poslovanje u Europi (BEFIT).

Tim će se mjerama ostvariti raznovrsnije i otpornije vrste prihoda te izbjeći neopravdana smanjenja sredstava za programe Unije i prekomjerna povećanja doprinosa država članica. Provest ćemo i **preispitivanje višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.**

na sredini programskog razdoblja. Zalagat ćemo se i za stvaranje novog europskog fonda za suverenost kako bismo osigurali budućnost industrije u Europi.

Osim toga, predstaviti ćemo smjernice Komisije nakon **revizije našeg gospodarskog upravljanja** kako bi ono i dalje bilo spremno za izazove ovog desetljeća, uzimajući u obzir vrijedan doprinos Konferencije o budućnosti Europe.

Izradit ćemo i prijedlog o tome kako **produbiti i poboljšati administrativnu suradnju**. Time će se ojačati sinergija među instrumentima EU-a za jačanje kapaciteta, prvenstveno na lokalnoj i regionalnoj razini. Omogućit će se i bolje upravljanje ulaganjima i transformacijama uz potpunu i učinkovitu provedbu politika EU-a.

Učinkovita i integrirana financijska tržišta te slobodno kretanje kapitala ključni su za gospodarski rast i oporavak te za dvostruku zelenu i digitalnu tranziciju. Pridonose i tome da EU zadrži vodeću globalnu gospodarsku i geopolitičku ulogu. Komisija je predložila niz regulatornih reformi u području ulaganja, objavljivanja informacija, bankarstva i osiguranja. Nastojat ćemo ostvariti daljnji napredak u izgradnji unije tržišta kapitala. Komisija će predložiti i paket mjera za **olakšavanje ulaganja malih ulagatelja**, dok će se **pristup podacima u financijskim uslugama** dodatno poboljšati inicijativom za **okvir za otvoreno financiranje**. Revidirat ćemo i **Direktivu o platnim uslugama** kako bi se poduprle inovacije te omogućila lakša i sigurnija upotreba internetskih platnih usluga i bolja zaštita korisnika od prijevara i zlouporabe.

Kako bi zajednička valuta Unije bila primjerena digitalnom dobu, predstaviti ćemo prijedlog za utvrđivanje načela **digitalnog eura** prije njegova mogućeg izdavanja od strane Europske središnje banke.

3.4. Snažnija Europa u svijetu

Iako će multilateralizam i međunarodni poredak utemeljen na pravilima ostati naša temeljna vodeća načela, moramo se pripremiti za doba sustavnog suparništva u multipolarnom svijetu.

Kao vodeći donator razvojne i humanitarne pomoći, EU će nastaviti odgovarati na globalne posljedice ruske agresije na Ukrajinu, prije svega kad je riječ o globalnoj prehrambenoj i energetskej krizi.

Sankcije protiv Rusije ostat će na snazi sve dok traje agresija na Ukrajinu i nezakonita okupacija/pripajanje ukrajinskog državnog područja. Ažurirat ćemo i **paket mjera za sankcije** kako bismo njime obuhvatili korupciju.

Okrutna stvarnost rata potvrđuje da Unija treba uložiti dodatan napor u području sigurnosti i obrane. Nadovezujući se na Strateški kompas EU-a, u 2023. predstaviti ćemo **svemirsku strategiju EU-a za sigurnost i obranu** te **ažuriranu strategiju pomorske sigurnosti EU-a**. Pokrenut ćemo i dijalog s europskom obrambenom industrijom o tome kako povećati proizvodnju kako bi se popunio manjak u europskim zalihama oružja.

Nastavit ćemo suradnju sa zemljama kandidatkinjama na **zapadnom Balkanu** te s **Ukrajinom, Moldovom i Gruzijom**, imajući u vidu njihovo buduće pristupanje Uniji. I dalje

ćemo podupirati Istočno partnerstvo i južno susjedstvo. Osim toga, aktivno ćemo doprinostiti radu buduće **europske političke zajednice** kako bismo doprli do europskih zemalja nakon procesa pristupanja.

Kako bismo ojačali otpornost EU-a i diversificirali naše lance opskrbe, zalagat ćemo se za potpunu ratifikaciju trgovinskih sporazuma, primjerice s Čileom, Meksikom i Novim Zelandom, te ćemo nastaviti pregovore s drugim važnim partnerima, kao što su Australija, Indija i Indonezija. Donijet ćemo i novi **program za Latinsku Ameriku i Karibe**.

EU je i dalje predan rješavanju kriza u drugim dijelovima svijeta te promicanju smislenih multilateralnih rješenja za globalne probleme, prije svega revizijom Programa održivog razvoja do 2030. i jačanjem odnosa s međunarodnim financijskim institucijama.

S porastom sukoba i prirodnih katastrofa sve su veće potrebe za humanitarnom pomoći, a sve je manje financijskih sredstava. Povećanje učinkovitosti u pružanju pomoći i dalje je ključno, među ostalim **povećanjem kapaciteta EU-a za odgovor na krizne situacije**. Uz druge mjere, **udvostručit ćemo kapacitete za gašenje požara** uoči sezone šumskih požara 2023. i nabaviti 10 lakih amfibijskih zrakoplova te tri helikoptera za našu flotu.

3.5. Promicanje europskog načina života

Europska godina mladih 2022. pružila je niz mogućnosti mladim Europljanima da ojačaju svoje vještine i kompetencije te potaknu građanski angažman mladih. Usmjerenost na mlade nastaviti će se u okviru Europske godine vještina.

S obzirom na to da je studij, osposobljavanje ili naukovanje u drugoj državi članici EU-a pohađalo tek 15 % mladih, Komisija će predložiti ažuriranje postojećeg **okvira EU-a za mobilnost u svrhu učenja** kako bi se učenicima i studentima olakšalo kretanje među obrazovnim sustavima, što je ključan korak prema europskom prostoru obrazovanja do 2025.

U području zdravstva Komisija će nastaviti s provedbom ambicioznog plana za borbu protiv raka, jednog od stupova snažne europske zdravstvene unije. Predstaviti ćemo Preporuku o **vrstama raka koje se mogu spriječiti cijepljenjem** i ažuriranje Preporuke o **okolišu bez duhanskog dima**.

Još jedan ključni stup europske zdravstvene unije, koji je preporučen na Konferenciji o budućnosti Europe, jest stvaranje **europskog prostora za zdravstvene podatke**. Brzim donošenjem i provedbom te inicijative ojačat će se kvaliteta i kontinuitet zdravstvene skrbi te zaštititi prava građana kad je riječ o njihovim zdravstvenim podacima. Komisija će odgovoriti na još jedan prijedlog Konferencije o budućnosti Europe **sveobuhvatnim pristupom mentalnom zdravlju**, važnom društvenom pitanju koje je tijekom pandemije izbilo u prvi plan. Komisija će nastaviti promicati i sport te mentalne i fizičke koristi zdravog načina života u cijelom društvu i među generacijama, nadovezujući se na inicijativu HealthyLifestyle4All i njezine centre Youth Ideas Labs.

Događaji na našim područjima i dalje su pokazatelj velike važnosti čvrstog okvira za naš sustav migracija i azila. U protekloj godini ostvaren je i važan napredak u europskom pristupu

migracijama, kako je navedeno u **Paktu o migracijama i azilu**. Komisija će i dalje u potpunosti podupirati Europski parlament i Vijeće u provedbi Zajedničkog plana za taj pakt i donijeti sve prijedloge prije kraja tekućeg mandata. Uz to, nastavit ćemo s radom na **paketu mjera za vještine i talente** kako bismo pojačali učinkovitu i uzajamno korisnu zakonitu migraciju, ojačanu novu inicijativu za jednostavnije **priznavanje kvalifikacija državljana trećih zemalja** i time privući odgovarajuće vještine na naš kontinent, što će biti važna tema Europske godine vještina 2023. Jedna od strateški najvažnijih vještina promicat će se ciljanom inicijativom o **Akademiji vještina u području kibersigurnosti**.

U okviru naših nastojanja da izgradimo pravu sigurnosnu uniju i provedbe strategije EU-a za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece Komisija će predložiti **reviziju Direktive o suzbijanju seksualnog zlostavljanja djece**. Bit će usmjerena na nove izazove koje donose tehnološke promjene te na potrebu za jačanjem prevencije, istrage i progona kaznenih djela seksualnog zlostavljanja djece te za podupiranjem i zaštitom djece žrtava na internetskom prostoru i izvan njega, u skladu sa sveobuhvatnom strategijom EU-a o pravima djeteta. Inicijativom će se dopuniti nedavni **Prijedlog uredbe o utvrđivanju pravila za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece**. Nakon što se donesu prijedlozi Komisije, sigurnosna unija ojačat će se boljom **prekograničnom policijskom suradnjom** radi rješavanja novih i složenih sigurnosnih prijetnji.

Komisija će i dalje poduzimati sve potrebne korake za postizanje snažnog i otpornog schengenskog područja bez kontrola na unutarnjim granicama. Tehnološki napredak objedinit će učinkovite granične kontrole, neometana međunarodna putovanja i sigurnosna pitanja zahvaljujući boljoj provedbi novih interoperabilnih sustava i novom prijedlogu o digitalizaciji putnih isprava. Komisija će i dalje pružati potporu zakonodavcima za brzo donošenje revidiranog **Zakonika o schengenskim granicama**.

3.6. Novi poticaj europskoj demokraciji

Demokracija, temelj naše Unije, pod najvećim je pritiskom dosad. Stabilnost, sigurnost i blagostanje naše Unije ovise o očuvanju **demokratskih vrijednosti i institucija**. Stoga moramo braniti naša temeljna prava i zajedničke vrijednosti kao što su jednakost i vladavina prava te štititi temelje naših slobodnih i demokratskih društava, primjerice medijski pluralizam i slobodu.

Sustavno poštovanje **vladavine prava** u svim državama članicama bilo je cilj Konferencije o budućnosti Europe, a treće izdanje godišnjeg izvješća o vladavini prava iz srpnja 2022. prvi je put sadržavalo preporuke upućene svim državama članicama. U Akcijskom planu za europsku demokraciju zaštita ključnih stupova demokracije postala je glavni politički prioritet. Na temelju toga Komisija je predložila Europski akt o slobodi medija kako bi omogućila zakonodavne zaštitne mjere za slobodu i pluralizam medija.

Komisija će 2023. predložiti **paket mjera za obranu demokracije** kako bi produbila djelovanje u okviru Akcijskog plana za europsku demokraciju za promicanje slobodnih i poštenih izbora, pojačala borbu protiv dezinformacija te pružila potporu slobodi i pluralizmu medija, među ostalim razvojem prostora za sudjelovanje građana kako bi se iznutra ojačala

demokratska otpornost. Konkretno, paket će uključivati prijedloge za zaštitu demokracije i jačanje povjerenja obranom našeg demokratskog sustava od vanjskih interesa. Predložit ćemo i mjere za ažuriranje zakonodavnog okvira za **borbu protiv korupcije**.

Komisija je predložila mjere za jačanje uloge izbora za Europski parlament, kojima će se ojačati integritet izbora i potaknuti izlazak na izbore. Te se mjere odnose na transparentnost i političko oglašavanje, statute europskih političkih stranaka i zaklada, njihovo financiranje te na **biračko pravo mobilnih Europljana**. Spremni smo poduprijeti suzakonodavce u njihovu radu na prijedlogu Europskog parlamenta novog **izbornog zakona**. Važno je da sva nova izborna pravila budu na snazi na vrijeme za sljedeće izbore za Europski parlament 2024.

Komisija će nastaviti graditi Uniju ravnopravnosti vodećom inicijativom za prava osoba s invaliditetom, u kojoj će se predložiti **iskaznica EU-a za osobe s invaliditetom** radi priznavanja invaliditeta u svim državama članicama. Unija ravnopravnosti dodatno bi se ojačala postizanjem dogovora suzakonodavaca o predloženim inicijativama za **borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** te o **transparentnosti plaća**. U kontekstu provedbe Akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma razdoblje 2020.–2025. Komisija će nastaviti raditi na provedbi **učinkovite zaštite od diskriminacije** na temelju rasnog ili etničkog podrijetla, među ostalim u području izvršavanja zakonodavstva.

Kako bi se bolje zaštitila i poštovala prava potrošača na tržištima na internetu i izvan interneta, Komisija će predložiti izmjene pravila kojima se **uređuje suradnja među tijelima za zaštitu potrošača** radi suzbijanja nepoštenih poslovnih praksi i potpore učinkovitijim istragama povreda prava o zaštiti potrošača.

Komisija će razmotriti alate za **jačanje svojeg okvira za transparentnost**, prije svega za pristup dokumentima.

Kako bi se poboljšala **suradnja među nacionalnim tijelima za zaštitu podataka** u provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, Komisija će predložiti usklađivanje određenih nacionalnih postupovnih aspekata njihova rada.

4. Bolja regulativa, provedba i izvršavanje prava EU-a

4.1 Bolja regulativa

Zahtjevena situacija u kojoj se Europa danas nalazi istaknula je potrebu za informiranim donošenjem politika na temelju dokaza i načela bolje regulative.

Komisija ima regulatorne alate koji ispunjavaju najviše standarde, kako je navela Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj. Boljom regulativom osigurava se donošenje potrebnih propisa kako bi građani i dionici od njih imali što više koristi. Pristup **„jedan za jedan”, koji se sada u potpunosti primjenjuje**, usmjeren je na troškovne učinke prijedloga Komisije na građane i poduzeća. Dopuna je sustavnom radu na utvrđivanju i uklanjanju birokracije i nepotrebnih troškova u okviru Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). Platforma „Fit for Future”, stručna skupina na visokoj razini dodatna je pomoć Komisiji u utvrđivanju mogućnosti za pojednostavnjenje i smanjenje opterećenja. Skupina

dionika na visokoj razini može dodatno doprinijeti ciljanom pojednostavnjenju pravne stečevine koja ima utjecaj na građane i poduzeća. **Poboljšanim testom utjecaja zakonodavstva na MSP-ove** europska poduzeća imat će koristi od jedinstvenog tržišta bez plaćanja nerazmjerne cijene. Komisija će 2023. nastaviti provoditi pristup „jedan za jedan” te će početi analizu njegove provedbe i učinkovitosti.

Program za bolju regulativu ključan je element u podupiranju održivosti. Uključuje ciljeve održivog razvoja u analize učinka i uzima u obzir njihove znatne učinke na ravnopravnost za sve. Uključivanjem strateškog predviđanja u bolju regulativu i prilagodbom zakonodavstva u budućnosti Komisiji će se omogućiti potrebni alati za uklanjanje neizvjesnosti.

4.2 Provedba i izvršavanje prava EU-a

Nakon što Unija postigne dogovor o predloženim inicijativama, ključno je da se one u potpunosti i pravodobno provedu kako bismo ostvarili promjene koje smo obećali. U **Komunikaciji o primjeni prava EU-a** objavljenoj prošlog tjedna objašnjava se kako je Komisija osmislila i produbila svoj rad na provedbi u suradnji s državama članicama, specijaliziranim tijelima i drugim dionicima. Potpunom i dosljednom primjenom pravila EU-a povećava se pravna sigurnost i povjerenje građana i poduzeća u nacionalne institucije i EU u cjelini, prvenstveno kad je riječ o našim zajedničkim vrijednostima, temeljnim pravima, vladavini prava, četirima temeljnim slobodama EU-a i funkcioniranju jedinstvenog tržišta. Pravilnom provedbom pravila EU-a maksimalno se povećavaju konkretne koristi koje politike EU-a donose svakodnevnom životu ljudi, bez obzira na to gdje žive u EU-u. Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama kako bi im pružila potporu u pravilnoj primjeni prava EU-a, brzo riješila moguće probleme te **odlučno djelovala u slučaju povreda** koje ometaju provedbu važnih ciljeva politike EU-a ili ugrožavaju vrijednosti i temeljne slobode EU-a.

5. Zaključak

Od početka ovog mandata Europska unija pokazala je da može ostvariti rezultate u područjima koja su njezinim građanima najvažnija. Suočena s iznimnim krizama, odgovorila je jedinstvom, a istodobno se dodatno posvetila radikalnoj transformaciji koju je već započela. To mora biti pokretač našeg rada i u sljedećoj godini.

Ključne mjere za sljedeću godinu navedene su u prilogima ovoj Komunikaciji. Uključuju popis tekućih prioritetnih prijedloga na temelju kojih ćemo nastaviti dijalog s Europskim parlamentom i Vijećem radi postizanja dogovora o Zajedničkoj izjavi o zakonodavnim prioritetima do kraja ove godine.

Zajedno ćemo oblikovati Uniju koja može udružiti svoje snage kako bismo se suočili s najvećim izazovima, od klimatskih promjena i gubitka prirodnih resursa do pandemije i regionalne sigurnosti. Snažnu Uniju koja poštuje svoje vrijednosti i vladavinu prava. Uspješnu Uniju utemeljenu na snažnom gospodarstvu, međugeneracijskoj solidarnosti i jedinstvenom tržištu koja pruža dosad nezabilježenu razinu socijalne zaštite. Nepodijeljenu Uniju koja ima

snažan glas u svijetu i globalni je predvodnik u rješavanju izazova s kojima se suočava ova generacija.